

Strandlinjen 59

TAK 1812 Bygherrerapport om en arkæologiske udgravning foretaget i Dragør Landsby

Af Susan Pallesen, arkæolog, Kroppedal Museum

I slutningen af maj måned 2017 blev Kroppedal Museum kontaktet af en bygherre, der var blevet opmærksom på, at museet bør varscoes inden der foretages gravearbejde i den gamle Dragør By. Gravearbejdet til en kælder inde i et eksisterende hus var allerede sat i gang, og mens bygherre kontaktede museet stødte håndværkerne på et skelet. Kroppedal Museum tog ud til Dragør med det samme, men inden museet nåede frem til pladsen var skelettet desværre allerede blevet taget op. Håndværkerne kunne dog berette, at personen havde ligget "pænt med foldede hænder og hovedet i vest", som det kan forventes ved en kristen begravelse. Da museets arkæologer gennemgik bunkerne af opgravet jord fra kælderen som lå lige udenfor huset, kom flere interesserede naboer hen og afleverede genstande, som de havde samlet op fra bunkerne, heriblandt flere keramikskår fra middelalderlige lervarer.

Da der også skulle graves ud til en kældertrappe, tæt ved hvor det første skelet blev fundet, var det nødvendigt at foretage en egentlig udgravning på stedet. Mistanken var nemlig, at kælderen var blevet placeret inde på en middelalderlig kirkegård!

Udgravningen fik journalnummeret TAK1812 og blev navngivet Strandlinjen 59 og undersøgelsen blev foretaget i maj og juni måned 2017.

Kroppedals ansvarsområde

Kort med placering af Strandlinjen 59

Resultaterne fra udgravningen

Den egentlige udgravning foregik indenfor det ret afgrænsede areal på 2x1 meter, som kældertrappen udgjorde, men trods den ringe størrelse på de undersøgte område dukkede der yderligere to skeletter op. De to gravlagte lå, som man kan forvente på en middelalderlig kirkegård, ved siden af hinanden i hver deres nedgravning og med hovedet i vest for, på den yderste dag, at kunne skue mod lyset fra øst, hvorfra Jesus skal komme.

De to gravlagte mens de endnu lå i kælderskakten. Selvom man i middelalderen normalt ikke fik gaver med i graven er det dog alligevel muligt at sige noget om alderen på gravene uden hjælp af naturvidenskabelige metoder, bl.a. på grund af armenes placering i graven samt den keramik der findes i jorden lige omkring den døde

Selve armenes placering i de to grave kan fortælle os noget om tidspunktet for gravlæggelserne. Selvom religionen er den samme, sker der nemlig en ændring i den måde armene bliver placeret på gennem middelalderen. I den ene grav var den døde gravlagt med foldede hænder som i bøn, mens afdøde i den anden grav var blevet gravlagt med arme og hænder foldet hen over maven. Selve armstillingen i gravene daterer derfor gravlæggelserne til 1350-1500 årene. I jorden lige omkring de to døde dukkede der derudover enkelte keramikskår af importerede lervarer fra 13-1500 årene op.

Af de tre skeletter der dukkede op i forbindelse med arbejdet ved Strandlinjen 59 var det muligt at kønsbestemme de to. I begge tilfælde var der tale om kvinder. Den ene kvinde nåede at blive cirka 20 år, mens den anden kvinde var lidt mere moden med en alder mellem 30-40 år. Den unge kvinde, som blev gravlagt med foldede hænder over lysken, var derudover blevet svøbt i et ligklæde der blev holdt sammen af et jernspænde som endnu lå hen over hendes venstre underarm.

Den unge kvindes hænder var foldet i bøn. Ved hendes venstre underarm ses jernspændet, der har holdt et ligklæde, svøbt om hende, sammen.

Det er ikke første gang, at Kroppedal er stødt på skeletter i den sydlige del af den gamle Dragør By. Fra Strandstræde 30, knap 60 meter nord for udgravningen, fik museet i 2015 indleveret dele af tre skeletter (antageligt to kvinder og én mand). De havde ligget i en kasse i ejerens kælder, siden han et par år forinden havde fundet dem under etablering af gulvvarme.

Flere rygter fra lokale Dragør-borgere fortæller derudover om fund af op til 17 individer, da man graver ved en af nabobygningerne til Strandstræde 30.

Et af de tre delvist bevarede skeletter fra Strandstræde 30, lagt anatomisk korrekt op.

Afdøde er antageligt en kvinde, hvilket ikke stemmer så godt med at der skulle være tale om svenske soldater.

Trods vedholdende historier om, at de skeletter, der er dukket op ved flere lejligheder, må tilhører svensken, er en mere plausibel forklaring, at der her er tale om en middelalderlig kirkegård. De seneste års fund lader os således ane, at den kirke, som har ligget i forbindelse med middelalderens markedsplads må findes heromkring og udgravningen af de nyfundne grave er med til at underbygge den formodning. Den præcise udbredelse og placering af kirkegården kan vi dog ind til videre kun gisne om, men som minimum har kirkegården altså strakt sig knap 60 meter fra Strandlinjen 59 og mod nord til Strandstræde 30.

År f./e. Kristus

Resultater fra udgravning

2000

Historisk tid

Grave fra 1350-1500 e. Kr.

1000

Vikingetid

Jernalder
500 f. Kr.-850 e. Kr.

0

1000

Bronzealder
1800-500 f. Kr.

2000

Bondestenalder
4000-1800 f. Kr.

3000

4000

Fakta om udgravningen

Kroppedal Museums journalnummer:

TAK 1812

Slots- og Kulturstyrelsens j.nr:

17/04140

Sted- og lokalitetsnummer:

020301 – 43

Sted:

Strandlinjen 59, Dragør sogn, Sokkelund herred, Københavns amt.

Medarbejdere fra Kroppedal Museum:

Museumsinspektør Susan Pallesen (ansvarlig leder), museumstekniker Kenneth Paulmann og museuminspektør Jonas Sigurdsson (GPS-opmåling).